

Cu

PETRE SIMIONESCU

despre

- **școala muncii asidue**
- **respectul datorat rolului**
- **entuziasmul care nu se pierde**

— **Tovarășe Petre Simionescu, vă rugăm să ne spuneți cîte ceva despre începuturile dumneavoastră în viața scenică.**

— Prima dată cînd am apărut pe scenă mi s-a tras cortina în față, înainte de a-mi termina „munăru”. Într-o iarnă, Ateneul din Tătărași Iașilor organizase sărbătoarea datinilor. Întimplător, treceam prin fața Ateneului, împreună cu un tovarăș mai mare, „cu Steaua”. Unul dintre organizatori ne-a invitat să participăm la spectacol. Steaua era

într-adevăr foarte frumoasă, dar, cînd am început să cîntăm... după două-trei versuri, cortina a căzut, despărțind nedumerirea mea de risul spectatorilor. Am fost conduși pînă în stradă, unde am primit și doi lei pentru timpul pierdut.

— **Acest prim eșec nu v-a marcat?**

— Deloc. Către vîrsta de zecé ani, tinjeam să mă fac preot, și mi orice fel de preot, ci călugăr. Eram atras de spectaculosul slujbelor bisericești. Tot un fel de teatru!

După alți cîteva ani, visam să mă fac mecanic de locomotivă. A fost suficient, însă, să mă duc o dată la teatru — se juca opera *Vagabonzii* — pentru a-mi „îndrepta” înclinarea către viața scenică.

— **Și... ați intrat la Conservator...**

— Am intrat la Conservator, dăruindu-mi eu trup și suflet noii mele pasiuni.

— **Ce maeștri ați avut?**

— În primul an, i-am avut ca maeștri pe poetul Mihai Codreanu și pe marea noastră artistă Agatha Bîrșescu. Apoi, am fost îndrumat de Gina Sandri *Bulandra* și de Aurel Ghițescu, mari personalități ale scenei ieșene. Dar, după absolvire, în 1942, în loc să fiu angajat la teatru, am fost angajat în... în-cîrîncenarea mondială din acea vreme și trimis pe front.

Puțin după 23 August, m-am întors în Iașiul secătuit de război și am început să activez, în sfîrșit, în direcția în care mă pregătisem, în cadrul echipei artistice a Unității patrioților, echipă care a devenit, apoi, Teatrul Poporului din Iași. Încercam să răspundem nevoilor culturale ale orașului — Teatrul Național era încă în refugiu — reușind, într-o măsură, să descrețim frunțile ieșenilor, ce trăiseră ani de zile sub teroare. Organizam spectacole distractive, de versuri și scenete, pe care le jucam pe estrade improvizate, în cartiere sau în spitale, care erau încă pline de răniți. Participam cu versuri patriotice la mari adunări populare, recitînd în fața cîtorva mii de participanți.

Între timp, repetam *Dezertorul* de Mihail Sorbul, pe care, în curînd, am și jucat-o.

— **Ce rol ați interpretat?**

— Silvestru Traudafir. Îl consider debutul meu ca profesionist. Cred că, la vîrsta aceea, nu aveam „greutatea rolului”, în schimb eram încărcat autentic de ura personajului împotriva cîmpăritorilor. Spectacolul a plăcut și s-a jucat mult, publicul era mulțumit, iar cronica dramatică din ziarul local consemna — prin Alecu Popovici — „apariția unui masiv talent pe scena ieșeană”. Apoi, Teatrul Național s-a întors din refugiu, Teatrul Poporului s-a mutat la Bacău, iar eu, ieșean fiind, am fost angajat la Teatrul Național.

Aici, după câteva roluri „de serviciu”, am debutat cu Smerdiakov din Frații Karama-zov, rol cu care am întârit speranțele criticii. În turneul pe care l-am făcut în țară, de foarte multe ori, cu uritul, epilepticul, primeam flori, și nu frumosul Dmîtri — spre neazul acestuia.

La Iași am jucat foarte mult și variat. Nu mă dădeam în lături de la nici un rol, din dorința de a fi cît mai mult în teatru și de a învăța cît mai mult. Astfel, în stagiunea 1946—1947 am jucat 11 roluri, dintre care două în operele (Gheșia și Vinzătorul de păsări). Deși aveam numai 27 de ani, l-am jucat și pe Farfuridi, Miluță Gheorghiu — titularul rolului — fiind bolnav, o perioadă. Acolo, la Naționalul ieșean, am învățat că un actor se poate defini ca personalitate artistică nu numai prin talent, ci și prin muncă asiduă, prin disciplină și prin conștiință profesională.

— Înțeleg că Iașiul v-a fost, ca să zic așa, părintele spiritual. De ce nu i-ați rămas credincios? În memoria celor tineri, sinteți actor al Teatrului din Brăila.

— Nu mi-a plăcut să mă transfer din teatru în teatru, însă o problemă de viață m-a dislocat din Iașiul în care mă născusem și în care trăisem 30 de ani. După o sta-giune la Constanța, m-am oprit „provizoriu”, la Brăila. Dar m-am convins, încă o dată, că provizoriatul e... definitiv, și slujesc scena brăileană de 25 de ani.

— Ce datorați teatrului brăilean și ce vă datorează teatrul?

— Dacă la Iași am învățat să vorbesc și să umblu pe scenă, făcîndu-mi o ucenicie teneinică, Teatrului din Brăila îi datorez maturizarea mea artistică.

După doi ani în care mi s-au verificat potențele artistice, au început să mi se încredințeze roluri de răspundere. Avînd „școala Iașiului”, nu am refuzat nici un rol. Întotdeauna am fost convins că un actor nu poate juca numai ce-și dorește și ce visează. Tot ceea ce faci și spui pe scenă trebuie să faci cu convingere, cu credință. Astfel, am jucat, cu aceeași plăcere și cu aceleași rezultate finale, Zmeul zmeilor din Înșir-te, mîrgărite și Arlecchino din Mincinosul, Catindatul și Sir Burleigh din Maria Stuart, Domnul Ford din Nevestele vesele... sau Petruccio din Femeia îndărătnică și Nesciastlivțev din Pădurea, Cristea din Sfîntul Mitică Blajinu și Loevborg din Hedda Gabler, Cristinoiu din Opinia publică și Tezeu din Fedra, Felicello din Mizerie și noblețe și Vlaicu-Vodă, Nat din Tinerete, bat-o vina! de O'Neill și Manuel B. Manuel din Insula și... și... și... pînă la 150 mai sînt multe. În cronică la Hedda Gabler din presa locală se spune: „Petre Simionescu (Eilert Loevborg) trebuie să facă, de la o seară la alta, salturi de adevărat

aerobat, de la rolul linear și simplist al directorului ceretîn din Sfîntul Mitică Blajinu la cel complex și dificil al creatorului de geniu”.

— Din repertoriul interpretat, ce rol v-a plăcut mai mult, ce rol v-a impus ca actor de prim rang?

— Uneori, succesul apare de unde nici nu gîndești. În Toiegele orbilor de Yannis Ritsos, am jucat Omul cu pîlăria mototolită, un personaj care nu făcea parte, propriu-zis, din distribuția piesei, ci făcea legătura între acte prin niște poeme în proză, de o mare frumusețe. Nu mă vedeam niciunul în acest rol. M-a convins să-l joc Yannis Veakis, care semna regia. După o muncă titanică, a ieșit, se pare, bine. De succes mi-am dat seama jucînd la București, în fața unui parter de oameni de artă. Poate că n-ar trebui să-mi proclam eu însumi meritele, dar toată viața am fost modest și nu știu dacă a fost bine. Și, apoi, nu cred că am spus mai mult decît au consemnat cronicile, la vremea respectivă. Cu toate că și cronicile sînt, de multe ori, contradictorii. Probabil, intervine subiectivismul celui care scrie cronică. Astfel există riscul să se scrie o istorie falsă...

— Un istoric bun interpretează documentele, vreau să spun că cronicile subiective vor fi amendate ca atare. Dar încă nu mi-ați răspuns ce rol v-a plăcut sau vă place mai mult...

— Nu vreau să par un original cu orice preț, dar nu am visat niciodată un rol anume. Așa-zisul „rol al vieții” nu a existat în gîndurile și în dorințele mele, oricît de intime. Cu toate acestea, Vlaicu-Vodă rămîne rolul care s-a „lipit” mai mult de ființa mea. Fără să-l doresc în mod special sau să-l visez ani de zile, l-am jucat cînd am fost „coapte” condițiile de vîrstă și de maturitate artistică. În perioada repetițiilor, lucrînd la documentarea asupra rolului și la aprofundarea lui, apoi, în timpul spectacolelor, m-am confundat atît de mult cu acest voievod, cu relațiile de curte și de familie, încît și azi, după șase ani, îmi stăruie în amintire, ca nici un alt personaj. În fiecare au, cîteva zile din concediu mi le petrec la Cîmpulung-Muscel. Și, totdeauna, trec pe la etitoria Basarabilor, pentru a păstra un moment de reculegere în fața pietrei funerare a voievodului Nicolae — fratele Vlăicuului — ca în fața mormîntului unui frate adevărat.

— Știu că ați fost, într-un timp, și director al teatrului. Ce ne puteți spune despre această perioadă, destul de dificilă, dacă îmi amintesc bine, a teatrului?

— Am fost director al teatrului brăilean în perioada 1967—1969, perioadă foarte grea pentru colectivul nostru, sala fiind închisă

pentru consolidare și renovare timp de doi ani. Am acceptat să fiu director, din dragoste pentru teatrul brăilean, văzînd că nimeni nu-și ia răspunderea conducerii instituției în asemenea condiții. M-am zbatut mult pentru începerea lucrărilor și pentru terminarea lor în cel mai scurt timp. Aceasta, însă, m-a consumat foarte mult și, odată cu redeschiderea sălii, am cerut eliberarea din funcție. Nu știu dacă am fost un director bun sau rău, căci, fiind mai mult diriginte de șantier, nu mi-am putut verifica însușirile de conducător de teatru. Nici ca actor nu am progresat, jucînd, în doi ani, doar două roluri. N-am vrut să joc mai mult, deoarece mi s-ar fi părut că-mi frustrez colegii. În ciuda condițiilor vitrege, activitatea teatrului nu s-a întrerupt, așa cum nu este întreruptă nici acum, cînd sala este iarăși închisă, de peste doi ani. Am ajuns la concluzia că teatru se poate face oriunde. E nevoie doar de pasiune și de dragoste pentru meserie. În situația dată, am scos, printre altele, și premiera *Don Carlos*, spectacol care face cinste echipei noastre.

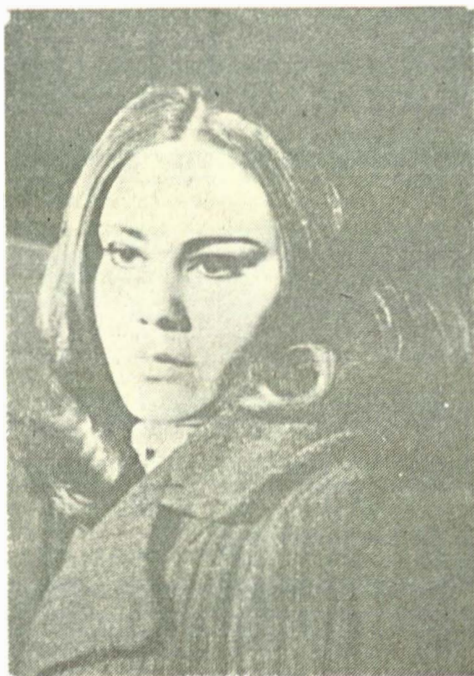
— Și, acum, ce jucați ?

— Filip al II-lea și Marin Șofletea, ultimul, în piesa *Omul din baie de Mireea Radu Iacoban*. La prima vedere, punerea față în față a acestor două roluri pare cam ridicolă, situație sesizată de anii colegi puși pe calambururi. Dar, în cei 34 de ani de actorie și cu peste 150 de roluri jucate, am învățat și am aplicat întotdeauna principiul de a nu face diferență între roluri. Deci, nici Marin Șofletea nu va fi lipsit de cea mai mare atenție în construirea sa, scopul final fiind succesul piesei și, respectiv, al rolului.

— Constat că vîrsta dumneavoastră artistică măsoară cu exactitate vîrsta politică a României socialiste. Ce ne puteți spune, pentru viitor ?

— Am intrat anul acesta în cea de-a 35-a stagiune. Cu aceleași principii despre meserie, cu același entuziasm și cu pasiune tinerescă, voi continua să activez și în următorii... 35 de ani, deoarece acest crez artistic mă îndeamnă să slujesc scena, pînă cînd viața mă va scoate la pensie.

Rep

■ LENA MORARU

Să ne exprimăm fiecare, înăuntrul echipei spectacolului

Se tot vorbește, în ultima vreme, de regizorul creator ; de cîte ori aud discuții pe această temă, mă simt întrucîtva nedumerită. Spectacolul implică o muncă colectivă, este o artă colectivă și, de vreme ce regizorul este considerat creator, actorul sau scenograful trebuie priviți și ei ca atare. Desigur, ideea directoare, posibilitatea de coordonare, crearea stării specifice, a atmosfere-